

Hội chứng viêm phổi gây nên bởi vi rút Hanta

Hantavirus Pulmonary Syndrome

Hội chứng viêm phổi gây nên bởi siêu vi trùng hanta là gì?

Hội chứng viêm phổi gây nên bởi siêu vi trùng hanta (Hantavirus pulmonary syndrome, viết tắt HPS) là một bệnh nghiêm trọng gây nên bởi siêu vi trùng có tên gọi hanta. Bệnh hiếm có này lần đầu tiên được nhận dạng tại tây nam Hoa Kỳ vào năm 1993 và ở miền tây Canada năm 1994. Hàng năm tại B.C., chỉ có khoảng một vài người báo cáo bị bệnh vì siêu vi trùng hanta.

Các triệu chứng là gì?

HPS bắt đầu bằng bệnh “giống như bị cúm”. Ở giai đoạn đầu của bệnh, quý vị có thể có các triệu chứng sau đây:

- sốt;
- đau nhức bắp thịt;
- nhức đầu;
- buồn nôn;
- ói mửa; và
- thờ ơ mệt mỏi.

Nếu bệnh trở nặng, dịch tích tụ trong phổi của quý vị, khiến làm cho khó thở hơn. Tại Bắc Mỹ, khoảng 1 người trong số 3 người bị bệnh HPS đã chết.

Có cách chữa trị hay không?

Không có cách chữa trị cụ thể, thuốc men hoặc cách chữa lành, tuy nhiên nhiều triệu chứng và các biến chứng của HPS có thể chữa trị được. Hầu hết bệnh nhân phải nhập viện để được chăm sóc đặc biệt. Một số bệnh nhân có thể được cho dùng thuốc kháng sinh.

Bệnh lây lan như thế nào?

Tại Canada, siêu vi trùng chỉ được tìm thấy ở chuột hoang, nhất là chuột nhắt (deer mouse) tìm thấy có ở khắp Bắc Mỹ. Các loài gặm nhấm khác, như chuột nhà, chuột đen trên mái nhà (roof rat) và chuột Na Uy (Norway rat) cũng được biết có lây truyền siêu vi trùng.

Siêu vi trùng hanta chủ yếu lây lan khi phân, nước tiểu, nước bọt, hoặc các đồ dùng làm tổ của chuột hoang bị khuấy động, khiến các phân tử của siêu vi trùng bay vào không khí và người ta có thể hít phải. Trong các trường hợp hiếm gặp, siêu vi trùng có thể lây lan qua các vết đứt

nhỏ ở da khi ta cầm nắm chuột hoang trong tay, hoặc do bị chuột cắn. Quý vị không thể bị bệnh từ thú nuôi trong nhà. Tại Bắc Mỹ, không có chứng cứ cho thấy bệnh lây từ người này sang người khác.

Ai có rủi ro bị tiếp xúc với siêu vi trùng hanta?

Những người sống ở những khu vực nơi có sự hiện diện của siêu vi trùng, và những người tiếp xúc gần với nước bọt, nước tiểu, phân hoặc tổ của chuột hoang, có rủi ro mắc phải siêu vi trùng. Tuy nhiên, các khả năng để điều này xảy ra là cực kỳ thấp. Việc có nhiều các loài gặm nhấm sống trong nhà hoặc chung quanh nhà là rủi ro chính để tiếp xúc với siêu vi trùng hanta.

Các hoạt động nào khiến tôi có rủi ro mắc bệnh?

Một vài hoạt động có thể khiến quý vị có nhiều rủi ro bị nhiễm HPS, chẳng hạn như dọn dẹp các tòa nhà cũ, và làm việc trong ngành nghề xây dựng, ngành tiện ích công cộng và nghề diệt thú vật gây hại.

Công nhân và những người chủ nhà có thể tiếp xúc với bệnh ở những nơi phải bò lom khom, ở bên dưới các căn nhà, hoặc ở các tòa nhà bỏ trống hoặc thỉnh thoảng mới sử dụng, chẳng hạn như các nhà nghỉ mát, các nhà kéo và nhà kho ngoài vườn, mà có thể có chuột.

Những người đi cắm trại và những người đi bộ đường dài cũng có thể bị tiếp xúc khi họ sử dụng các nhà tạm trú dọc đường đi có chuột trong đó hoặc cắm trại ở những nơi có chuột hoang sinh sống.

Khả năng để phải tiếp xúc với siêu vi trùng hanta thì cao hơn nếu quý vị làm việc, vui chơi, hoặc sống ở những nơi chật hẹp nơi chuột hoang sinh sống hoạt động. Trong một vài các trường hợp hiếm hoi, một số người bị nhiễm HPS đã báo cáo rằng họ không nhìn thấy có chuột hoặc phân chuột trước khi trở nên bị bệnh. Quý vị nên có các biện pháp để phòng ngừa ngay cả nếu quý vị không thấy chuột nhất hoặc phân của chúng.

Làm thế để tôi có thể tự bảo vệ mình?

Những cách tốt nhất để ngăn ngừa bị nhiễm siêu vi trùng hanta là tránh tiếp xúc với chuột nhắt, phân, nước tiểu, hoặc nước bọt của chúng. Quý vị có thể làm điều này

bằng cách kiểm soát loài gặm nhấm có trong nhà hoặc chung quanh nhà. Không cho chuột vào nhà và học làm thế nào để dọn dẹp một cách an toàn.

Làm theo các chỉ dẫn dưới đây về việc làm thế nào để ngăn ngừa và đuổi chuột ra khỏi nhà của quý vị, và làm thế nào để dọn dẹp sạch sẽ nơi đã có chuột. Liên lạc với đơn vị y tế công cộng tại địa phương quý vị trước khi quý vị dọn dẹp nhà của người nào bị HPS.

Đuổi chuột ra khỏi nhà của quý vị

Dùng các bẫy lò xo để diệt chuột trong các tòa nhà. Vứt bỏ chúng trong hai lớp bao đựng rác bằng nhựa bịt kín. Quý vị nên kiểm tra với luật hoặc chính quyền địa phương để biết phương pháp vứt bỏ thích hợp nhất. Ví dụ, quý vị có thể chôn các bao rác trong một lỗ sâu từ 0.5 đến 1 thước, đốt chúng, hoặc bỏ chúng trong rác theo luật lệ tại địa phương. Nếu quý vị dự định dùng lại các bẫy chuột, hãy tiệt trùng chúng bằng cách pha 1 phần thuốc tẩy với 10 phần nước, sau khi đã gỡ bỏ chuột chết ra.

Không cho chuột vào nhà của quý vị

Giảm thiểu số nơi trú ẩn của loài gặm nhấm, chẳng hạn như các lùm bụi rậm rạp hoặc các đồng cây gỗ, và thực phẩm hoặc rác rưởi trong vòng 35 thước cách nhà quý vị. Bít kín tất cả các lỗ chung quanh tường, cửa sổ, cửa và mái nhà của quý vị.

Dọn dẹp an toàn những nơi đã có chuột

Trong khi dọn dẹp, mang mặt nạ có đồ lọc không khí thích hợp, vừa với khuôn mặt, đeo bao tay và mang kiếng to bảo vệ mắt. Các mặt nạ này bao gồm loại NIOSH với đồ lọc không khí loại số 100, chẳng hạn như N100, P100, và R100 (trước đây được gọi là các đồ lọc HEPA), hoặc thiết bị hô hấp với đồ lọc P100. Mặt nạ loại N95 cũng có thể sử dụng được. Mặt nạ loại dùng để che bụi và để dùng khi sơn thì không giống với các mặt nạ đặc biệt này. Các mặt nạ đặc biệt này có sẵn tại các tiệm cung cấp đồ dùng an toàn và ở một số các cửa hàng bán lẻ đồ ngũ kim và vật liệu xây cất. Đơn vị y tế tại địa phương quý vị hoặc cơ quan An Toàn Lao Động của BC (WorkSafe BC) có thể cung cấp thêm thông tin về cách dùng, sử dụng mặt nạ, và các điều hạn chế. Để biết thêm thông tin, xin truy cập trang mạng của WorkSafe BC tại www.worksafebc.com.

Tránh không làm tung bụi khi quý vị dọn dẹp những nơi chuột đã sinh sống. Quạt thông gió bất cứ khu vực kín gió nào trong 30 phút trước khi quý vị bắt đầu việc vệ sinh. Làm sẵn một dung dịch khử trùng. Hầu hết các thuốc khử trùng tổng quát và các thuốc tẩy gia dụng đều

có hiệu quả. Dung dịch thuốc tẩy pha loãng (1 phần thuốc tẩy với 10 phần nước) cũng có thể dùng được.

Khi quý vị đã mang mặt nạ, bao tay cao su và đeo mắt kiếng to để bảo vệ mắt, và đã làm xong công tác chuẩn bị như miêu tả bên trên, hãy làm theo các bước này:

1. Chế một cách cẩn thận dung dịch thuốc tẩy vào rác rưởi để tránh khuấy động siêu vi trùng nào hiện diện – đừng dùng loại bình phun, xịt. Để thuốc ngấm trong 10 phút.
2. Hốt sạch phân chuột, các thứ chuột dùng làm tổ và rác rến khác bằng khăn giấy và cho vào túi rác nhựa. Tránh quét sàn nhà còn khô. Đừng hút bụi.
3. Bỏ đồ dơ trong bao rác hai lớp, bịt kín lại và chôn, đốt hoặc bỏ vào thùng rác, theo luật lệ tại địa phương.
4. Giặt hoặc tẩy bằng hơi nóng các tấm thảm, giặt quần áo và khăn trải giường bằng nước nóng và xà bông giặt đồ, và khử trùng sàn nhà, các mặt bàn nhà bếp, các tủ đựng chén bát và các ngăn kéo nào đã có tiếp xúc với chuột.
5. Rửa bao tay bằng nhựa với thuốc tẩy hoặc xà phòng và nước trước khi tháo chúng ra. Rửa tay quý vị bằng xà phòng và nước sau khi đã tháo bao tay ra.

Tránh chuột khi đi bộ đường dài hoặc khi cắm trại

Tránh quấy phá hang ổ loài gặm nhấm. Không ở trong các nhà gỗ (cabin) nơi có chuột hoặc phân chuột. Cất thực phẩm của quý vị trong các đồ chứa loại chuột không cắn phá được.

Để biết thêm thông tin

Để biết thêm thông tin về việc làm thế nào để kiểm soát chuột cống và chuột nhắt, xin xem [HealthLinkBC File #37 Diệt Loài Gặm Nhấm \(Chuột Cống và Chuột Nhắt\)](#).

Để biết cách rửa tay sao cho đúng, xin xem [HealthLinkBC File #85 Rửa Tay cho Cha Mẹ và Trẻ Em](#).

BC Centre for Disease Control
An agency of the Provincial Health Services Authority

Muốn biết thêm các đề tài của HealthLinkBC File, xin viếng trang mạng www.HealthLinkBC.ca/healthfiles hoặc đến đơn vị y tế công cộng tại địa phương quý vị. Để có thông tin và lời khuyên y khoa không khẩn cấp tại B.C., xin viếng trang mạng www.HealthLinkBC.ca hoặc gọi 8-1-1 (miễn phí). Để có sự giúp đỡ cho người điếc và lạng tai, xin gọi 7-1-1. Các dịch vụ dịch thuật có sẵn cho hơn 130 ngôn ngữ khi có yêu cầu.